



Manuel de la Riva



Ασπροπάρης
*Neophron percnopterus
majorensis*



Manuel de la Riva



Ταΐστρα
με Ασπροπάρηδες
και άλλα αρπακτικά
πουλιά



Επιστροφή από τα πρόθυρα της εξαφάνισης: η ιστορία του «Guirre», του Ασπροπάρη των Κανάριων Νήσων

Οι Κανάριοι Νήσοι φιλοξενούν έναν μόνιμο πληθυσμό από Ασπροπάρηδες, οι οποίοι ανήκουν ουσιαστικά στο ενδημικό υποείδος *Neophron percnopterus majorensis* που βρίσκεται μόνο εκεί. Στο παρελθόν ήταν άφθονο αλλά έφτασε στα πρόθυρα της εξαφάνισης κατά τη διάρκεια του δεύτερου μισού του 20^{ου} αιώνα και στη δεκαετία του '90, παρέμεναν μόνο 20 επικράτειες στα νησιά Fuerteventura και Lanzarote.

26



José A. Donazar
Marina García-Alfonso
Thijs van Overveld
Julio Roldán
Manuel de la Riva

Το 1998, οι τοπικές αρχές ξεκίνησαν ένα φιλόδοξο πρόγραμμα παρακολούθησης και έρευνας για τον εντοπισμό των κύριων παραγόντων που ευθύνονταν για τη μείωση του πληθυσμού του. Μέσω του προγράμματος αυτού, αναγνωρίστηκαν οι κύριοι παράγοντες μη-φυσικής θνησιμότητας: ατυχήματα σε γραμμές μεταφοράς ρεύματος, δηλητηρίαση από δολώματα και από μόλυβδο. Στη συνέχεια, υλοποιήθηκαν τοπικά Προγράμματα διατήρησης σε συνεργασία με τις εταιρείες ηλεκτρισμού, καθώς και Προγράμματα LIFE-Nature για τον περιορισμό των απειλών αυτών. Την ίδια στιγμή, διεξήχθησαν εντακτικά Προγράμματα δακτυλίωσης που οδήγησαν στην τοποθέτηση δακτυλιδιού στο 90% των πουλιών, επιτρέποντας έτσι την παρακολούθηση των σημαντικών γεγονότων της ζωής του κάθε ατόμου. Τα μέτρα αυτά μείωσαν το ποσοστό θνησιμότητας και ο πληθυσμός ξεκίνησε να ανακάμπτει. Το 2016, ο συνολικός πληθυσμός έφτασε σχεδόν τα 300 πουλιά, με 64 αναπαραγωγικές επικράτειες.

Παρά την επιτυχία, οι προσπάθειες για τη διατήρηση και οι δράσεις διαχείρισης θα πρέπει να συνεχιστούν, καθώς οι απειλές έχουν μεν μειωθεί αλλά δεν έχουν εξαλειφθεί και εμφανίζονται συνεχώς καινούργιες. Η ηλεκτροπληξία παραμένει η κύρια αιτία θανάτου και πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για να γίνουν οι γραμμές μεταφοράς ρεύματος πιο ασφαλείς. Ακόμα, χρησιμοποιούνται σκάγια από μόλυβδο και δεν έχουν αντικατασταθεί από μη-τοξικά υλικά. Επίσης, η εντατικοποίηση της γεωργίας επηρεάζει έντονα τις πηγές τροφής, απώλεια που δεν μπορεί να μετριαστεί από τις ταΐστρες. Τέλος, η ανάπτυξη των αιολικών πάρκων, τα

οποία μπορούν να εξελιχθούν σε νέα σημαντική αιτία θνησιμότητας, είναι προ των πυλών. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια νέα Προγράμματα έρευνας και διατήρησης. Έχουν τοποθετηθεί δορυφορικοί πομποί σε σχεδόν 50 Ασπροπάρηδες για τη συλλογή στοιχείων για τη συμπεριφορά του είδους κατά την εύρεση τροφής αλλά και την οικολογία αναπαραγωγής. Οι πομποί αυτοί παρέχουν επίσης σημαντικές πληροφορίες ως προς το ποιους πυλώνες ηλεκτρισμού χρησιμοποιούν οι Ασπροπάρηδες, έτσι ώστε να βρεθούν οι πιο επικίνδυνοι και να μονωθούν ή τροποποιηθούν. Τέλος, γίνεται μελέτη των Ασπροπάρηδων στις ταΐστρες για την κατανόηση των μοτίβων των κοινωνικών σχέσεων του είδους αλλά και άλλες πτυχές της κοινωνικής δομής του πληθυσμού.

Αν και αυτό μπορεί να μοιάζει ως μια επιτυχημένη ιστορία χάρις στις προσπάθειες αφοσιωμένων περιβαλλοντολόγων και ερευνητών, η επιτυχία στη διατήρηση του Ασπροπάρη των Κανάριων Νήσων δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την άμεση συμμετοχή και τη θετική στάση του τοπικού πληθυσμού. Οι κτηνοτρόφοι αιγοπροβάτων ήταν ιδιαίτερα εξυπηρετικοί, καθώς από παλιά θεωρούν τον Ασπροπάρη ως σύμμαχο που παρέχει αυτό που ονομάζουμε «υπηρεσίες οικοσυστημάτων». Πρόκειται για ένα καθαρό παράδειγμα της ανάγκης εμπλοκής και ενεργής συμμετοχής των αρμόδιων φορέων και των τοπικών κοινωνιών στην προσπάθεια διατήρησης σε παγκόσμιο επίπεδο, για τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί.